

Welkom bij de SDG-kar!

Handleiding

Beste begeleider,

In dit document lees je:

1. hoe je met deze kar aan de slag gaat p. 3
2. wat de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) zijn p. 6
3. waarom deze kar ontwikkeld werd p. 7
4. een antwoord op mogelijke vragen over de SDG's p. 7
5. een overzicht van alle panelen van de SDG-kar p. 10

Veel succes!

Colofon

Spring mee op de SDG-kar!

Handleiding bij de SDG-kar

Concept: Provincie Oost-Vlaanderen,
Arteveldehogeschool Gent en Djapo vzw

Foto's: Shutterstock - Provincie Oost-Vlaanderen

Wil je de SDG-kar lenen voor jouw evenement?
Wil je de SDG-kar op school gebruiken? Dat kan! Dankzij een
bijhorend educatief luik dat de SDG's in de klas brengt.
Meer info op www.mondialesolidariteit.be/mondialegemeenten

1. Aan de slag met de SDG-kar

Materiaal

- de kar met 6 panelen
- deze handleiding
- het zeil met het hinkelspel
- 17 gekleurde schijven op een houten spil

De SDG-kar opzetten

Haal de panelen van de kar en haak ze in elkaar.

Op de zijranden van de frames staan duidelijk cijfers aangegeven voor de montage van de panelen. Voor je de panelen in de scharnieren hangt, schuif je onderaan de twee poten in het frame.

Als het frame op zijn plaats zit, kan je de poten fixeren met de metalen klemmen die je in de poten plaatst. Tussen de twee poten helemaal onderaan kan je nu de dwarsbalkjes plaatsen. De U-profielen schuif je over de poten en druk dan aan tot de balk helemaal onderaan horizontaal ligt. Doet dit voor de vier grote panelen.

Plaats het kleinste spandoek in het kleine frame (110 x 110cm) en monteer het bovenaan het middelste paneel.

Nu kan je de vijf grote spandoeken in de panelen hangen. Gebruik hiervoor de bijgeleverde T-rekkers. Zorg voor de juiste volgorde (zie foto)!

Het spel in het kort

De bedoeling is om aan de hand van een spel meer te weten te komen over de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen. De spelers hinkelen via de 17 vakken naar het woord **START**, om daarna – als ze het spel gespeeld hebben – te kunnen starten met hun persoonlijke doelstellingen.

Verloop van het spel

1. Bekijk eerst samen het hinkelspel. Merk op dat het woord **START** aan het einde van het hinkelpad staat. Laat de deelnemers daarover nadenken. Stel vragen zodat de deelnemers zelf tot een goede conclusie komen:
 - a. Vind je het vreemd dat het woord **START** aan het einde staat?
 - b. Daar is een reden voor. Welke zou dat kunnen zijn? (Na het spel begint het pas.)
 - c. Je speelt eerst het spel, daarna wordt er duidelijk nog iets verwacht. Wat dan? (Actie, meewerken aan de SDG's.)
 - d. Als de actie pas na het spel begint, waarom moet je het spel dan nog spelen? (Om informatie te krijgen, anders weet je niet hoe je aan de SDG's kan meewerken.)
2. Geef elke deelnemer een gekleurde schijf om mee te hinkelen.

3. Iedereen speelt om de beurt. Een beurt ziet er zo uit:
 - a. Gooi met de dobbelsteen en lees het gegooide getal.
 - b. Tel evenveel vakjes verder van je positie. (Ligt jouw schijf bijvoorbeeld op vak 3 en gooi je vijf? Dan moet je schijf naar vak 8.)
 - c. Hinkel naar het vak en leg je schijf erop. Lees de vraag die op het vak staat en hinkel weer terug.
 - d. Ga het doel lezen op de panelen, zodat je een antwoord krijgt op je vraag.
4. Terwijl de deelnemer het doel gaat lezen, mag de volgende alvast dobbelen en hinkelen.
5. Komt er iemand op **START**?
'Proficiat, jij bent op **START** aangekomen! Je weet nu genoeg om jouw steentje bij te dragen aan de SDG's! Dat mag je symbolisch ook doen: neem je gekleurde hinkelschijf en schuif deze over de staander.'
Stopt een deelnemer met het spel voor hij bij **START** is? Dan mag hij natuurlijk ook zijn steentje bijdragen!
Na het spel is de staander gevuld met 'bijgedragen steentjes'. Op naar een betere en duurzame wereld voor iedereen!

Tip: laat de deelnemers na afloop verder lezen op de kar en voor zichzelf één doel uitkiezen.

2. Een woordje uitleg bij de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen

In 2015 hebben de Verenigde Naties (VN) de 17 Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen opgesteld. In het Engels zijn dat de Sustainable Development Goals (SDG's).

De SDG's zijn er gekomen in navolging van de Millenniumdoelstellingen. Die werden in het jaar 2000 opgesteld, ook door de VN. De deadline was het jaar 2015. Toen op dat moment de stand van zaken werd opgemaakt, zagen ze dat er al heel wat gebeurd was, maar dat er ook nog serieus wat werk aan de winkel was.

Waarom ze niet gehaald werden? Enerzijds waren de geleverde inspanningen niet groot genoeg. Anderzijds is de wereldbevolking op die vijftien jaar tijd enorm gegroeid én heeft de klimaatverandering aan een sneltempo toegenomen. Daardoor zijn de uitdagingen vandaag ook gewoon groter geworden. Een derde reden is dat de Millenniumdoelstellingen toen vooral gezien werden als een probleem van het Zuiden dat mee opgelost moest worden door het Noorden. Maar niets is minder waar, het zijn stuk voor stuk problemen van de hele wereld!

Bij de VN voelde men aan dat de acht Millenniumdoelstellingen de wereldse uitdagingen niet voor de volle 100 % dekten. Daarom werden er op dat moment maar liefst 17 nieuwe doelstellingen opgesteld, die erg samenhangen en allemaal bijdragen aan een betere en duurzame wereld, voor alle mensen, in alle (toekomstige) tijden, op alle plaatsen ter wereld.

Duurzame ontwikkeling en de 5 P's

Binnen het thema duurzaamheid wordt weleens gesproken over de 5 P's:

- **People** (mensen);
- **Planet** (aarde);
- **Prosperity** (welvaart);
- **Peace** (vrede);
- **Partnership** (samenwerking).

Deze vijf elementen moeten binnen duurzame ontwikkeling altijd allemaal aanwezig zijn, zonder ze in een vaste volgorde te zetten.

Wanneer je slechts op één ervan zou focussen, zou dat ten koste gaan van de andere elementen.

Om van verduurzaming te spreken, moeten onze beslissingen en onze acties dus tegemoetkomen aan alle P's.

3. Waarom deze SDG-kar?

De Provincie Oost-Vlaanderen sloeg de handen in elkaar met de Arteveldehogeschool en Djapo om deze kar te ontwerpen. Het project werd opgestart binnen de bacheloropleiding Sociaal Werk met de titel 'Iedereen mee op de SDG-kar!'. Dat idee kwam er vanuit de voelbare nood bij lokale beleidsmakers om het kader van de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) op een laagdrempelige en kant-en-klare manier te kunnen aanbieden.

Op de panelen van deze kar, die gratis uitgeleend kan worden, staan de SDG's uitgelegd in een gemakkelijk te begrijpen taal. Er hoort ook een hinkelspel bij de kar. Scholen kunnen een educatief luik verkrijgen om de SDG's tot in de klas te brengen. Zo wil de Provincie Oost-Vlaanderen steden, gemeenten en scholen ondersteunen om met kinderen en gezinnen te werken rond de complexe inhoud van de SDG's.

4. Nog even dit

Waarom zijn er zo veel doelstellingen? Is 17 niet wat veel?

We willen geen half werk doen. Werken aan een duurzame wereld voor iedereen betekent dat niemand mag achterblijven. Maar het betekent ook dat we een mooie wereld willen creëren voor alle toekomstige generaties. Daarbij moeten die acties rekening houden met de 5 P's (zie hierboven): Mensen, Aarde, Welvaart, Vrede en Samenwerking.

De 17 doelstellingen hangen ook erg nauw samen. Zo nauw dat één actie kan bijdragen aan meerdere doelen. Het zijn er dan wel 17, maar ze zorgen voor een concreet en volledig plan dat – mits grote inspanningen – haalbaar is!

Zijn de SDG's niet vooral voor de armere landen?

Het klopt dat veel problemen vooral groot zijn in ontwikkelingslanden. Maar dat betekent niet dat de andere landen op hun lauweren kunnen rusten. En dat om twee redenen.

Ten eerste is het niet omdat de problemen in het noorden misschien minder groot zijn, dat er niets aan gedaan moet worden. Zelfs als er in je dorp maar één mens in armoede leeft, moet ook die persoon geholpen worden!

Ten tweede heeft alles wat wij doen gevolgen voor de hele wereld. Welke producten wij hier kopen, welke uitstoot wij veroorzaken, welk afval wij dumpen ... Die dingen bepalen hoe het er ergens anders aan toe gaat. Alles is met elkaar verbonden.

Laat ons niet vergeten: het is niet omdat de gevolgen van de klimaatverandering vooral zichtbaar worden in de armere gebieden dat we de oorzaak ook daar moeten gaan zoeken. Allesbehalve ...

We hebben nog een lange en moeilijke weg te gaan. De problemen zijn enorm. Moeten we angstig of verdrietig worden?

Neen. Het feit dat we alle wereldproblemen op een rij zetten, ziet er angstaanjagend uit. Maar tegelijkertijd wordt iedereen er zich bewust van. En voor veel mensen is dát de stimulans die ze nodig hebben om in actie te schieten. Hoe meer we erover praten, hoe meer oplossingen er gevonden worden. Dus zelfs al geraken we maar moeizaam vooruit, het is al fantastisch dat we wéten dat er problemen zijn. En elke stap die we zetten brengt ons dichterbij de oplossing. Hoe klein die stap ook is.

Waarom moeten de kinderen zich hiermee bezighouden?

De kinderen van vandaag zijn de volwassenen en de beleidsmakers van morgen. Hoe sneller we hen onderwijzen over de problemen en vaardig maken in duurzame keuzes maken, hoe eerder zij tot actie kunnen overgaan. We moeten niet wachten tot ze volwassen zijn om hen dan de wereldproblemen in hun handen te duwen.

Kinderen kunnen zelf toch weinig doen?

Ook als ze nog jong zijn, kunnen kinderen een verschil maken. Bij elke doelstelling staat een concrete tip op kindermaat. Maar er is nog meer ...

- Kinderen kunnen **campagne voeren**. In de buurt, op sociale media, in de school, bij hun familie, in de jeugdvereniging ... De slaagkans van de SDG's steunt onder andere op bekendheid. Daarin spelen de kinderen ook een rol.
- Kinderen kunnen met een eigen actie **geld inzamelen voor een goed doel**. Er bestaan tal van goede doelen die zich inzetten voor allerlei aspecten van de SDG's. Door hen financieel te steunen, kunnen zij gericht de problemen aanpakken.

- Kinderen mogen gerust al **reflecteren over hun eigen gedrag**. Daarin moeten ze geloven in de visie 'Vele kleintjes maken één groot'. Stel dat alle kinderen ter wereld één keer de fiets namen in plaats van de auto. Wat een verschil zou dat al maken!
- Kinderen hebben recht op een eigen mening. En ze hebben het recht om gehoord te worden. Zij kunnen dus **beleidsmakers aanspreken en hen inspireren**. Willen zij bijvoorbeeld meer groen in hun gemeente? Dan kunnen zij, eventueel samen met andere kinderen en volwassenen, een brief sturen naar de gemeente. Zo maken ze hun wensen, hun noden én misschien zelfs hun vernieuwende ideeën bekend.
- Kinderen kunnen **dingen veranderen in hun thuissituatie, op school en bij hobby's**. Ze kunnen hun ouders overtuigen om samen minder vlees te eten. Of ze kunnen voorstellen om dit jaar eens níet met het vliegtuig op vakantie te gaan. Ze geven bij wijze van spreken hun kennis door aan hun ouders. Het gebeurt maar al te vaak dat ouders, grootouders, andere familieleden, trainers, leerkrachten ... via kinderen tot nieuwe inzichten komen!

17 doelstellingen voor duurzame ontwikkeling

Een betere en duurzame toekomst voor iedereen.
Wie wil dat nu niet?

Het kan! We kunnen dat bereiken met de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen.

Via die doelen werken we aan duurzame ontwikkeling: we bouwen samen aan een mooie wereld waar er genoeg is voor iedereen. Hier en elders, nu en later. Voor altijd, zonder iemand te vergeten.

We staan met de hele wereld voor grote uitdagingen. De klimaatverandering is er één van. Maar ook armoede en ongelijkheid moeten we bestrijden. En we blijven ons inzetten voor het milieu en voor vrede en rechtvaardigheid.

De Verenigde Naties hebben die uitdagingen omgezet in 17 doelstellingen. Die willen we bereiken tegen 2030.

Wat ze inhouden, lees je op deze panelen.

Elk doel is belangrijk. En je zult merken dat ze sterk met elkaar verbonden zijn. Iedereen kan zijn steentje bijdragen.

Doe jij ook mee?

OOK JIJ
BENT EEN STUK
VAN DE PUZZEL!

1 GEEN ARMOEDE

2 GEEN HONGER

Op de wereld leven veel mensen in armoede. Mensen die te weinig geld hebben om ervan te kunnen leven. En zij wonen niet alleen in de armere landen. Ook op plaatsen waar de meesten het goed hebben, wonen arme mensen.

Je hebt geld nodig voor onderdak, voor voedsel en voor medicijnen. En dat is alleen nog maar om te overleven. Wil je naar school kunnen gaan? En wil je misschien nog wat speelgoed, of eens op reis kunnen? Ook daar heb je geld voor nodig!

JIJ KAN HELPEN!

Geef weg wat je niet gebruikt. Er zijn veel organisaties die spullen verzamelen voor arme mensen.

Zoek tegen volgende week één kledingstuk dat je niet meer draagt en één stuk speelgoed waar je niet meer mee speelt. Wie maak jij daar blij mee?

Wereldwijd wordt ongeveer een derde van het voedsel verspild. En dat terwijl er mensen honger lijden. Dat moet beter kunnen!

Voor ons eten maken we gebruik van landbouw, bosbouw, veeteelt en visvangst. Als we dat op een goede manier doen, zou er genoeg moeten zijn voor iedereen. Jammer genoeg is dat niet zo. Sommige mensen hebben te veel eten, andere mensen hebben te weinig.

We belasten de natuur met onze vraag naar voedsel, zowel op het land als in het water. De natuur is er steeds slechter aan toe. Die problemen worden alleen maar groter door de klimaatverandering. Op meer en meer plaatsen heerst grote droogte. Andere plekken overstromen. Daardoor wordt het moeilijk om voedsel te telen.

We moeten dus slimmer met ons voedsel omgaan. Slimmer telen, slimmer verdelen en slimmer gebruiken!

JIJ KAN HELPEN!

Koop alleen wat je nodig hebt en gooi geen eten weg.

Houd een week lang bij wat je van eten weggooit. Probeer je het daarna beter te doen?

3 GOEDE GEZONDHEID EN WELZIJN

4 KWALITEITS-ONDERWIJS

Gezond zijn is van groot belang om goed te kunnen leven. Wie ziek is, weet dat het best.

Problemen met je gezondheid brengen andere problemen met zich mee. Als je ziek bent, kun je niet werken. En dokters en medicijnen kosten veel geld. Door ziekte kun je dus in armoede terechtkomen. Daarbij hebben 1 miljard mensen geen toegang tot goede gezondheidszorg. Dat is ongeveer een zevende van de wereldbevolking! Zij krijgen niet de juiste verzorging als ze ziek zijn.

Maar we willen ook ziekten en ongevallen voorkomen. Daarvoor zetten we in op veiliger verkeer. We houden onze omgeving en onze lucht zo proper mogelijk. Mensen met gevaarlijke jobs moeten goed beschermd worden. En om epidemieën te vermijden gaan we vaccineren.

JIJ KAN HELPEN!

Leef gezond. Probeer elke dag fruit en groenten te eten.

En ga jij morgen ook een halfuurtje lekker buiten ravotten?

Kunnen lezen, schrijven en rekenen is nodig. Anders kun je niet mee in onze maatschappij. Hoe kun je anders iets op het internet opzoeken? Of een contract begrijpen? Of de prijs van je eten berekenen?

Er zijn nog te veel kinderen in de wereld die niet naar school gaan. Soms is er geen school in hun buurt. Soms mogen ze niet gaan. Vooral meisjes worden van school gehouden. En soms moeten kinderen gaan werken om geld te verdienen.

Als we duurzaam willen leven, moeten ook de volgende generaties weten hoe dat moet. Daarom is het onderwijs ook zo belangrijk. We hebben slimme koppen nodig om alle uitdagingen aan te gaan!

JIJ KAN HELPEN!

Gebruik je talenten. Vraag hulp en help de anderen bij moeilijkheden op school.

Vraag morgen eens aan een vriend of een klasgenoot of je hem ergens mee kan helpen: met een rekenopdracht, een presentatie of een turnoefening bijvoorbeeld.

5 GENDER- GELIJKHEID

6 SCHOON WATER EN SANITAIR

Zijn er verschillen tussen de geslachten? Misschien wel. Maar heeft de ene groep daarom meer rechten dan de andere? Natuurlijk niet! Iedereen moet dezelfde kansen krijgen. Welk geslacht je ook hebt.

Geweld tegen meisjes en vrouwen mag niet. Helaas gebeurt het nog heel regelmatig. Zowel met woorden als met daden. Jonge meisjes moeten soms verplicht trouwen met een man. Dat is tegen de rechten van het kind.

Vaak worden jobs en hobby's gezien als typisch voor jongens of meisjes. Zoals ballet voor meisjes, of voetbal voor jongens. Of koken voor vrouwen en autorijden voor mannen. Zo'n manier van denken, noemen we 'stereotiep'.

Het gebeurt nog zo vaak dat een vrouw minder mag of minder verdient dan een man. Of dat een meisje meer moet dan een jongen. Vaak zijn meisjes en vrouwen het slachtoffer. Maar ook voor jongens kan het moeilijk zijn! Omdat er bepaalde dingen van hen verwacht worden. Dat is niet eerlijk, en we willen dus gelijkheid tussen de genders. Gelukkig komen steeds meer leiders op voor de rechten van vrouwen en meisjes.

JIJ KAN HELPEN!

Doe niet mee met ongepaste taal en gedragingen omwille van het geslacht. Zeg er iets van. Zoek eens op wat stereotiep is voor jouw geslacht. Ga je akkoord? Probeer daarna zeker eens iets wat stereotiep is voor het andere geslacht.

Schoon water is ontzettend belangrijk voor ons. We hebben het nodig om te drinken. Maar ook om ons te wassen. We maken er ons voedsel mee schoon. En ook de planten en de dieren hebben het nodig om te kunnen leven en groeien. Toch krijgt bijna de helft van de mensen te maken met een tekort aan schoon water.

Er wordt veel water gebruikt in de kledingindustrie en de vleesindustrie. Wij, die kleren dragen en vlees eten, moeten ons daar bewust van zijn.

Er is veel water op onze planeet, maar het grootste deel daarvan is zout water. Dat kunnen wij niet drinken. De voorraad zoet water is beperkt. We mogen het dus niet zomaar verspillen of vervuilen met ons afval. Want zonder water geen leven!

JIJ KAN HELPEN!

Verspil geen drinkbaar water. Doe de kraan dicht terwijl je je handen inzeept. Spoel je mond met een bekertje na het tandenpoetsen. Giet je drinkbus niet leeg in de gootsteen, maar geef het aan de plantjes. En door minder vlees te eten en tweedehandskleren te kopen, bespaar je dus ook water!

7 BETAALBARE EN DUURZAME ENERGIE

Energie gebruiken we elke dag. De verwarming, het licht, onze elektrische toestellen ... Maar we moeten die energie eerst nog opwekken. Daar gebruiken we vaak grondstoffen voor. Zoals steenkool, hout en aardgas. We verbranden ze en daar halen we energie uit.

Maar onze grondstoffen geraken op. En bij de verbranding komt er CO₂ in de lucht, wat een belangrijke oorzaak is van de opwarming van het klimaat. Die vorm van energie is dus helemaal niet duurzaam. Tijd voor verandering!

We vinden steeds nieuwe vormen van energie uit die veel duurzamer zijn. We kunnen energie opwekken met zonnepanelen, windmolens en watermolens. Maar die energie is voor de consument niet altijd de goedkoopste. Daarbij is een overschakeling op duurzame energiebronnen een grote uitdaging. Er is geld nodig om die nieuwe panelen en molens te bouwen. En we moeten er zeker van zijn dat er genoeg van die molens en panelen zijn om aan onze energievraag te voldoen.

We willen dat er energie is voor iedereen. Betaalbaar én gelijk verdeeld. We springen er dus maar beter zuinig mee om.

JIJ KAN HELPEN!

Bespaar energie: gebruik energiezuinige toestellen en lampen, en laat geen toestellen onnodig aan staan. Doe straks een controleronde thuis. Doe alle lichten en toestellen uit die niet gebruikt worden.

8 EERLIJK WERK EN ECONOMISCHE GROEI

Als je groot bent, ga je werken. En als je gaat werken, verdien je geld. Dat klinkt logisch. Toch is het niet altijd zo. Op heel de wereld is één mens op twintig werkloos. En zelfs als je een job hebt, betekent dat niet dat je geen geldzorgen kan hebben.

Sommige mensen worden véél te weinig betaald voor hun harde werk. Er bestaan nog altijd vormen van slavernij. Of dwangarbeid, waarbij mensen tegen hun wil moeten werken. Ook kinderarbeid komt nog voor. Dat moeten we een halt toeroepen.

Als je dit Fair Trade label ziet, weet je dat de maker van dat product eerlijk betaald werd.

JIJ KAN HELPEN!

Koop van eerlijke bedrijven die inzetten op duurzaamheid en gelijke kansen.

Ga in de winkel op zoek naar het Fair Trade label. Vraag ook aan je ouders om erop te letten.

9 INDUSTRIE, INNOVATIE EN INFRASTRUCTUUR

10 ONGELIJKHEID VERMINDEREN

De infrastructuur is alles wat nodig is om een samenleving goed te laten werken. Denk bijvoorbeeld aan autowegen, fietspaden en treinsporen. Of elektriciteit- en waterleidingen. Maar ook internet en schoolgebouwen zijn er voorbeelden van.

Op veel plaatsen werken niet alle diensten zo goed. Veel mensen hebben geen toegang tot ziekenhuizen en scholen. Ze hebben vaak ook geen telefoon of internet. En dan hebben we het nog niet over water, riolering en elektriciteit gehad.

Maar het is vooral belangrijk dat we die infrastructuur en onze industrie (het maken van producten) duurzaam maken. Dat doen we door materialen te recyclen en opnieuw te gebruiken. Door onschadelijke materialen te gebruiken. En door dingen te maken die lang meegaan.

Willen we een betere en duurzame wereld maken voor iedereen? Dan horen de industrie en de infrastructuur daarbij. Laat ons innovatief werken aan deze dingen. Dat betekent dat we nieuwe ideeën verzinnen om te komen tot betere energie, betere jobs en betere oplossingen voor het milieu!

JU KAN HELPEN!

Heb je een oud of kapot voorwerp thuis, zoals kleren of speelgoed? Zoek dan naar een manier om het een nieuw leven te geven! Zoek op het internet eens naar upcyclen.

Iedereen is gelijk. En dus zou iedereen dezelfde kansen moeten krijgen. Dan moet iedereen op dezelfde manier behandeld worden.

Maar op veel plaatsen, zowel in arme als rijke landen, is dat niet zo. Sommige groepen worden gediscrimineerd. Dat betekent dat ze slechter behandeld worden of minder kansen krijgen dan andere mensen. Op basis van hun afkomst bijvoorbeeld. Mensen worden soms gediscrimineerd omwille van hun geloof of hun handicap. Maar ook omwille van hun geslacht of hun geaardheid.

Het verschil tussen de groepen van de bevolking – en ook tussen arm en rijk – blijft groot. Te groot. Dat verschil moet kleiner. De ongelijkheid moet verminderen.

JU KAN HELPEN!

Sluit niemand uit. Overtuig je vrienden om nooit te discrimineren.

Verzin met je klasgenoten een spel waar iedereen aan kan deelnemen.

11 DUURZAME STEDEN EN GEMEENSCHAPPEN

12 VERANTWOORDE CONSUMPTIE EN PRODUCTIE

Er wonen veel meer mensen in steden dan op het platteland. Dat aantal zal alleen nog maar stijgen. Dat is een goede zaak. Als wij zo veel mogelijk bij elkaar gaan wonen, kan er buiten de steden meer natuur zijn. In steden is er ook veel handel, cultuur en wetenschap. En er komen vaak nieuwe en frisse ideeën tot leven.

Maar net omdat ze zo druk bevolkt zijn, moeten we goed voor onze steden zorgen. Met openbaar vervoer dat weinig vervuילend is om onze lucht proper te houden, en waarmee iedereen zich vlot verplaatst. Met gebouwen die slim ontworpen zijn om energie te besparen. Met huizen en appartementen die betaalbaar zijn. Met goed werkende diensten zoals water en elektriciteit. En met stukjes natuur waar iedereen van kan genieten.

Alleen dan is het fijn leven in de stad!

JIJ KAN HELPEN!

Ga te voet of neem de fiets als je niet ver moet. Ligt je bestemming wat verder weg? Probeer dan het openbaar vervoer te nemen.

Heb je onze planeet al eens goed bekeken? Wat een schat aan materialen! Water, steen, hout, voedsel, planten ... Van die materialen kunnen we leven. En we kunnen er onze spullen mee maken. De aarde lijkt wel een oneindige bron. Of toch niet?

We nemen te veel zonder terug te geven. Dat kan onze aarde niet meer aan. Voedsel en water worden verspild. Dat is echt zonde. Veel spullen gebruiken we maar heel kort en daarna gooien we ze weg. Waarna we natuurlijk nieuwe spullen willen. Waarom zouden we ze niet recyclen? Of opnieuw gebruiken? Of nog beter: niet aanschaffen?

De planeet zorgt voor ons.
Dus zorgen wij voor de planeet!

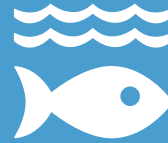
JIJ KAN HELPEN!

Een nieuwe fiets, T-shirt of iets anders nodig? Kijk eens of je het tweedehands kan kopen! Maak van een oude T-shirt een stoffen zak. Daar kunnen je ouders hun groenten en fruit in kopen. Heb je toch afval? Sorteert het dan goed!

13 KLIMAATACTIE

14 LEVEN IN HET WATER

Op aarde heerst een goed klimaat voor mensen, dieren en planten. Dat wil zeggen dat het weer hier ideaal is om te leven. Hoe warm het is, hoeveel wind er is, hoeveel regen er valt ... Dat bepaalt welke planten en dieren hier kunnen overleven.

Het klimaat verandert voortdurend. Meestal zijn die veranderingen klein en gaan ze heel langzaam. Maar de laatste jaren gaat de klimaatverandering veel sneller. Waardoor er plaatsen zijn waar de landbouw mislukt. Waardoor er vaker stormen zijn, die ook alsmaar heviger worden. Waardoor er soms voor langere tijd geen regen valt en er dus watertekort dreigt.

Mensen zijn mee verantwoordelijk voor die klimaatverandering, bijvoorbeeld door de uitstoot van broeikasgassen, zoals CO₂. Nu moeten we zoeken naar oplossingen om dat tegen te houden. Minder voertuigen op brandstof, minder CO₂-uitstoot in de fabrieken en in de voedingsindustrie, en groenere energie.

Hoe sneller we actie ondernemen, hoe beter. Want een klimaatverandering treft iedereen.

JIJ KAN HELPEN!

Wees zuinig met energie. Zet de verwarming alleen aan als dat nodig is. Laat geen lampen onnodig branden. Zet de toestellen uit die je niet gebruikt.
Vraag aan je ouders om meer te fietsen of te wandelen in plaats van de auto te nemen.
Door minder vlees te eten help je trouwens ook om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen.

De aarde noemt men weleens de blauwe planeet. Vanuit de ruimte ziet ze er blauw uit door al het water. Meren, zeeën, oceanen ... Het zit vol leven. Maar jammer genoeg ook vol afval.

Mensen leven op het land. Maar ons afval komt vaak in zee terecht. Zo vaak dat er een echte plastic soep is ontstaan. Dat heeft natuurlijk invloed op het leven in de zee. De dieren in het water geraken verstrikt in het plastic. Of ze eten het op en sterven daarna van de honger. Vooral wegwerpplastics zijn een probleem. Dat is het plastic dat je maar één keer gebruikt, zoals verpakkingen of plastic bekertjes.

Naast ons plastic komen er ook giftige stoffen in het water terecht. Daardoor zijn er steeds meer gebieden onder water waar geen leven meer mogelijk is. Sommige zeedieren zijn met uitsterven bedreigd. Niet alleen door de vervuiling trouwens, maar ook omdat er te veel op gejaagd wordt.

Laten we onze wateren beschermen. Voor de dieren die erin leven. Voor de planten die erin groeien. Voor de schoonheid van het water. En voor onze eigen gezondheid.

JIJ KAN HELPEN!

Vermijd wegwerpplastic waar je kan. Gebruik een drinkbus in plaats van plastic flesjes. Neem geen plastic zakjes in de winkel. Drink geen drankjes met een rietje.

Gebruik je toch plastic? Sorteert het dan bij het juiste afval!

15 LEVEN OP HET LAND

16 VREDE, VEILIGHEID EN STERKE PUBLIEKE DIENSTEN

Mensen maken deel uit van de natuur. We wonen op het land. We overleven dankzij de lucht, de planten en de dieren. Wij horen erbij en we krijgen ons deel. Daarom is het maar logisch dat wij ons deel aan de natuur teruggeven.

Er bestaan enorm veel soorten planten en dieren. En ze vormen allemaal een stukje van de puzzel. Daarom moeten we zorg dragen voor elke soort.

De bossen geven ons vruchten, hout en papier. Maar ze zijn ook een thuis voor vele dieren. En de bomen maken de zuurstof die wij inademen. Zonder bossen kunnen wij niet leven.

Toch worden er elke dag grote stukken bos gekapt. Die boskap gaat zo snel dat de bomen geen tijd genoeg krijgen om opnieuw te groeien. Daarbij worden veel stukken bos vervangen door landbouwgrond, steden of industrie. Voor palmolie kapt men prachtige stukken bos om palmen te kunnen planten. Of voor het kweken van voedsel voor de dieren in de veeteelt. Ook door de klimaatverandering gaan er stukken land kapot.

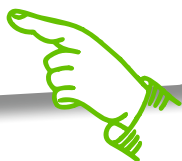
We moeten een manier vinden om onze bossen te verzorgen. Een manier waarop we kunnen nemen én evenveel kunnen teruggeven. Een duurzame manier om van ons land te genieten.

JIJ KAN HELPEN!

Plant bloemen voor de bijen. Zij helpen om de bomen te bevruchten.

Zoek eens op in welke voeding er palmolie zit. Hoeveel eet jij ervan? Kun je het vermijden?

Eet minder vlees.

Vrede op aarde, het lijkt bijna te mooi om waar te zijn. En toch moeten we geloven dat het kan!

Veel te veel mensen zijn het slachtoffer van oorlog. Mensen in oorlogsgebied zijn niet alleen in gevaar. Ze voelen zich ook bang en onzeker. Ze zijn niet vrij om te doen wat ze willen. Vaak hebben ze ook moeite om aan eten en verzorging te komen.

Zelfs als ze uit het oorlogsgebied vluchten, zijn ze niet veilig. Want waar kunnen ze wonen? Wie helpt hen aan geld, eten of verzorging? En zal de familie bij elkaar kunnen blijven?

Onze leiders moeten proberen de oorlog te stoppen. Ze moeten ondersteuning bieden aan vluchtelingen. En ze moeten opkomen voor álle mensen. Want iedereen heeft het recht om gehoord te worden. Iedereen is even belangrijk en moet zo goed mogelijk geholpen worden.

JIJ KAN HELPEN!

Zoek eens op wat kinderrechten zijn. Denk je dat die voor alle kinderen in de wereld gerespecteerd worden? Kom op voor jullie rechten!

Wil je iets gedaan krijgen in je gemeente? Laat dan van je horen door bijvoorbeeld een brief te sturen. Of ga in de kindergemeenteraad.

17 PARTNERSCHAP OM DOELSTELLINGEN TE BEREIKEN

De Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen gelden voor de hele wereld. In je eentje zul je die dus niet kunnen halen. Voor zo'n grote doelen is het belangrijk dat iedereen samenwerkt.

We zouden allemaal zelf duurzame keuzes moeten maken. En we kunnen daarnaast ook anderen helpen waar we kunnen. Want niet alle mensen hebben zomaar de mogelijkheid om te veranderen. De doelen zullen alleen gehaald worden als we allemaal de handen in elkaar slaan.

De rijke en de armere landen, de leiders en de burgers, de grote bedrijven en de kleine zelfstandigen. Als iedereen meedoet, lukt het ons wel.

JIJ KAN HELPEN!

Vertel drie mensen over de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen. Zorg dat ze bekend worden. Kies ook alvast één doel dat je zelf wilt bereiken. Een goede tip: verander niet alles tegelijk. Kies één doel. Ben je tevreden over de verandering? Kost het je niet veel moeite meer om het goede voorbeeld te geven? Dan kan er misschien nog eentje bij.

Vanwege de hele planeet en alles wat erop leeft: **DANK JE WEL!**

De SDG-kar werd ontwikkeld door de Provincie Oost-Vlaanderen, in samenwerking met Arteveldehogeschool Gent en Djapo vzw

Wil je deze kar uitlenen voor jouw evenement?
Meer info op www.mondialesolidariteit.be

Wil je deze kar op school gebruiken? Dat kan! Dankzij een bijbehorend educatief luik dat de SDG's tot in de klas brengt.
Meer info op www.mondialesolidariteit.be

Logo van de Week van de Duurzame Gemeente, gebruikt met toestemming van VVSG